

JĘZYK POLSKI kl.3

1. Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą, a ponadto przejawia umiejętności w zakresie przykładowo podanych zagadnień:
 - 1.1. W ZAKRESIE UMIEJĘTNOŚCI SŁUCHANIA
 - a) samodzielnie analizuje i interpretuje słuchany tekst pod względem celu wypowiedzi, środków perswazji oraz zabiegów artystycznych
 - b) ocenia wysłuchany tekst pod względem merytorycznym i poprawnościowym; stosuje kryteria oceny
 - c) odpowiednio dobrane do celu wypowiedzi i intencji nadawcy
 - 1.2. W ZAKRESIE UMIEJĘTNOŚCI CZYTANIA TEKSTÓW PISANYCH I ODBIÓRU INNYCH TEKSTÓW KULTURY
 - a) czyta, samodzielnie analizuje i interpretuje różne teksty literackie i inne teksty kultury, uwzględniając ich cechy gatunkowe, znaczenie metaforyczne i symboliczne, konteksty interpretacyjne oraz intencję nadawcy wypowiedzi
 - b) porównuje i klasyfikuje informacje wyszukane w różnych źródłach
 - c) recenzuje przeczytane utwory literackie, rzeczowo i logicznie uzasadnia swoje zdanie
 - 1.3. W ZAKRESIE UMIEJĘTNOŚCI MÓWIENIA
 - a) świadomie uczestniczy w różnych sytuacjach komunikacyjnych, posługując się wieloma środkami wyrazu
 - b) wykazuje się oryginalnością oraz artyzmem interpretacji głosowej wygłaszanego z pamięci tekstu prozatorskiego lub poetyckiego
 - c) krytycznie i rzeczowo ocenia wypowiedzi własne i innych osób, przejawia szczególną dbałość o kulturę słowa
 - 1.4. W ZAKRESIE UMIEJĘTNOŚCI PISANIA
 - a) sprawnie redaguje teksty, zachowując cechy gatunkowe oraz stylistyczne różnych typów wypowiedzi oraz dbając o poprawność zapisu, bezbłędną językową i stylistyczną
 - b) redaguje teksty krytyczne na temat utworów literackich i innych tekstów kultury
 - c) podejmuje próby własnej twórczości literackiej
 - 1.5. W ZAKRESIE UMIEJĘTNOŚCI NAUKI O JĘZYKU
 - a) samodzielnie poszerza wiedzę językową, badając różne źródła informacji
2. Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:
 - 2.1. W ZAKRESIE UMIEJĘTNOŚCI SŁUCHANIA
 - a) aktywnie słucha wypowiedzi innych osób w różnych sytuacjach komunikacyjnych, a w szczególności podczas dyskusji; analizuje ich kompozycję, treść, poprawność stylistyczną i językową
 - b) ocenia wysłuchane przemówienie według samodzielnie opracowanych kryteriów
 - 2.2. W ZAKRESIE UMIEJĘTNOŚCI CZYTANIA TEKSTÓW PISANYCH I ODBIÓRU INNYCH TEKSTÓW KULTURY
 - a) interpretuje głosowo czytany tekst poetycki lub prozatorski
 - b) analizuje utwór na poziomie przerośnym i symbolicznym
 - c) tłumaczy aluzję literacką
 - d) posługuje się terminami pojętymi w gimnazjum
 - e) porównuje cechy liryki, epiki i dramatu współczesnego, historycznego i fantastycznego
 - f) wyszukuje potrzebne informacje w katalogu bibliotecznym
 - g) analizuje cechy reportażu

- h) omawia związki dzieła sztuki z historią i filozofią
- i) świadomie stosuje środki poetyckie
- j) zna cechy różnych gatunków literackich

2.3.W ZAKRESIE UMIEJĘTNOŚCI MÓWIENIA

- a) przekonuje dyskutantów do wygłaszanych racji dzięki odpowiednio pogrupowanym i popartym przykładami argumentom
- b) posługuje się odpowiednio dobranymi figurami retorycznymi podczas wygłaszania przemówienia
- c) wprowadza cytaty do wypowiedzi
- d) komentuje wynik dyskusji, ocenia racje dyskutantów pod względem merytorycznym
- e) interpretuje głosowo wygłaszane z pamięci utwory poetyckie i prozatorskie przewidziane programem nauczania
- f) analizuje i ocenia wypowiedzi innych osób (treść, poprawność językową, intonacyjną i artykulacyjną)

2.4.W ZAKRESIE UMIEJĘTNOŚCI PISANIA

- a) układa teksty o charakterze ironicznym, stosuje puentę
- b) interpretuje treści symboliczne i metaforyczne dzieła sztuki
- c) indywidualizuje język bohatera
- d) w rozprawkach podejmujących tematy związane z historią, filozofią i sztuką wprowadza cytaty z tekstów filozoficznych i łacińskie sentencje na poparcie prezentowanego stanowiska
- e) stylizuje język listu na język dawnych epok
- f) pisze reportaż na podstawie sytuacji z życia klasy, szkoły, rodziny
- g) - potrafi poprawnie pod względem budowy i treści stworzyć wszystkie poznane w gimnazjum formy wypowiedzi

2.5.W ZAKRESIE UMIEJĘTNOŚCI NAUKI O JĘZYKU

- a) sprawnie stosuje wiedzę językową w zakresie: języka jako tworu społecznego (wyjaśnia specyfikę języka na tle innych kodów, analizuje różne funkcje gwarę uczniowską, stylizuje tekst na archaiczny)

3. Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

3.1. W ZAKRESIE UMIEJĘTNOŚCI SŁUCHANIA

- a) słucha i sporządza notatki
- b) dostrzega logikę wywodu w wypowiedziach innych osób
- c) krytycznie wypowiada się na temat wysłuchanego przemówienia, odwołując się do jego struktury i treści

3.2. W ZAKRESIE UMIEJĘTNOŚCI CZYTANIA TEKSTÓW PISANYCH I ODBIÓRU INNYCH TEKSTÓW KULTURY

- a) podejmuje próby interpretacji głosowej czytanego lub wygłaszanego utworu poetyckiego i prozatorskiego
- b) określa funkcję środków stylistycznych w tekście
- c) ocenia wartość informacyjną tekstu
- d) dostrzega w tekście ironię
- e) definiuje liryki bezpośredniej i pośredniej
- f) zna i wskazuje powtórzone środki poetyckie
- g) rozpoznaje w tekście cechy epiki, liryki i dramatu
- h) porównuje dramat antyczny i współczesny
- i) posługuje się bibliografią
- j) wskazuje związki dzieła sztuki z historią i filozofią
- k) dostrzega niejednorodności stylowe dzieła

3.3.W ZAKRESIE UMIEJĘTNOŚCI MÓWIENIA

- a) podaje odpowiednio dobrane argumenty popierające prezentowane stanowisko
- b) formułuje podsumowanie wyników dyskusji
- c) układa charakterystykę porównawczą
- d) podejmuje próby interpretacji głosowej wygłaszanych z pamięci utworów poetyckich i prozatorskich
- e) podejmuje próby oceny wypowiedzi innych kolegów i koleżanek według przyjętych kryteriów

3.4.W ZAKRESIE UMIEJĘTNOŚCI PISANIA

- a) stosuje elementy ironii w redagowanym tekście
- b) opisuje dzieło sztuki i podejmuje próbę jego interpretacji
- c) stosuje w opowiadaniu elementy charakterystyki pośrednie
- d) potrafi stworzyć rozprawkę, recenzję, reportaż, wywiad, sprawozdanie i inne formy wypowiedzi poznane w gimnazjum
- e) redaguje charakterystykę porównawczą
- f) wprowadza realia epoki w tekście odwołującym się do minionych epok
- g) posługuje się stylem urzędowym

3.5.W ZAKRESIE UMIEJĘTNOŚCI NAUKI O JĘZYKU

- a) umiejętnie stosuje wiedzę językową w zakresie języka jako tworu społecznego (porównuje przykład kodu rozwiniętego i ograniczonego, wyjaśnia przyczyny zaniku gwar, świadomie stosuje dialektyzmy w redagowanych tekstach, rozróżnia typy archaizmów, określa funkcję archaizacji w tekstach literackich).

4. Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

4.1. W ZAKRESIE UMIEJĘTNOŚCI SŁUCHANIA

- a) słucha wypowiedzi innych osób i podejmuje próby sporządzania notatek
- b) rozumie wypowiedzi innych osób w takich sytuacjach komunikacyjnych, jak na przykład rozmowa i dyskusja, aktywnie w nich uczestniczy
- c) wskazuje typowe dla przemówienia środki językowe

4.2. W ZAKRESIE UMIEJĘTNOŚCI CZYTANIA TEKSTÓW PISANYCH I ODBIÓRU INNYCH TEKSTÓW KULTURY

- a) dobiera odpowiednią intonację i barwę głosu, stosuje się do zapisanej interpunkcji, aby podkreślić najważniejsze treści czytanego tekstu poetyckiego lub prozatorskiego
- b) identyfikuje i określa w tekście treści symboliczne oraz przenośne
- c) wskazuje cechy liryki bezpośredniej i pośredniej oraz epiki współczesnej, historycznej i fantastycznej
- d) rozpoznaje cechy gatunkowe dramatu, liryki i epiki
- e) zna cechy charakterystyczne dla powtórzonych gatunków epiki, liryki i dramatu
- f) określa w utworze wątek główny i poboczny

4.3.W ZAKRESIE UMIEJĘTNOŚCI MÓWIENIA

- a) porządkuje zebrane argumenty według ich ważności
- b) uczestniczy w dyskusji, stosując się do zasad kulturalnej rozmowy
- c) wzbogaca opisem twórcze opowiadanie
- d) charakteryzuje bohatera literackiego i rzeczywistego; sporządza autocharakterystykę
- e) wygłaszając z pamięci fragmenty poezji lub prozy, próbuje podkreślić głosowo najważniejsze treści tekstu

4.4.W ZAKRESIE UMIEJĘTNOŚCI PISANIA

- a) redaguje poprawne logicznie teksty o przejrzystej kompozycji zgodne z tematem, prawidłowe pod względem stylistycznym, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym

- b) samodzielnie opisuje dzieło sztuki
- c) wprowadza do opowiadania elementy charakterystyki bohatera
- d) porównuje postaci literackie lub rzeczywiste

4.5.W ZAKRESIE UMIEJĘTNOŚCI NAUKI O JĘZYKU

- a) stosuje wiedzę językową w zakresie: języka jako tworu społecznego (podaje przykłady kodu ograniczonego i rozwiniętego, podaje różne funkcje
- b) stosuje wiedzę językową w zakresie: języka, wskazuje w tekstach dialektyzmy, redaguje słownik gwary uczniowskiej, zna typy archaizmów,
- c) stosuje wiedzę językową w zakresie: przekształca tekst stylizowany na język ogólnonarodowy.

5. Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

5.1. W ZAKRESIE UMIEJĘTNOŚCI SŁUCHANIA

- a) uważnie słucha wypowiedzi innych osób w różnych sytuacjach komunikacyjnych i rozumie wysłuchane komunikaty

5.2. W ZAKRESIE UMIEJĘTNOŚCI CZYTANIA TEKSTÓW PISANYCH I ODBIÓRU INNYCH TEKSTÓW KULTURY

- a) czyta tekst poetycki i prozatorski, przestrzegając zasad interpunkcji, poprawnego akcentowania oraz intonacji
- b) wskazuje w tekście treści symboliczne i przenośne
- c) określa wartość informacyjną tekstu
- d) wyróżnia w utworze wątek główny i poboczny
- e) wskazuje elementy tragiczne i komiczne w utworze

5.3.W ZAKRESIE UMIEJĘTNOŚCI MÓWIENIA

- a) nadaje swojej wypowiedzi odpowiedni sens opowiada
- b) podejmuje próby charakterystyki postaci literackiej i rzeczywistej, autocharakterystyki
- c) wygłasza z pamięci fragmenty poezji i prozy, stosując poprawną intonację, uwzględniając interpunkcję

5.4.W ZAKRESIE UMIEJĘTNOŚCI PISANIA

- a) redaguje teksty zgodne z tematem; stosuje się do podstawowych zasad poprawności wypowiedzi
- b) komponuje opis (postaci i zbiorowości), opowiadanie, list prywatny, kartkę z pamiętnika i dziennika, dedykację, opowiadanie, charakterystykę oraz podejmuje próbę napisania rozprawki
- c) pisemnie wypowiada się na wybrane tematy związane z historią, filozofią, sztuką
- d) zapisuje wywiad z osobą fikcyjną i rzeczywistą
- e) redaguje streszczenie tekstu popularnonaukowego, podanie, życiorys, CV

5.5. W ZAKRESIE UMIEJĘTNOŚCI NAUKI O JĘZYKU

- a) stosuje wiedzę językową w zakresie: języka jako tworu społecznego (zna różne rodzaje kodu – werbalnego i niewerbalnego, terminy *gwara* i *dialekt*, wskazuje w tekście archaizmy, dostrzega różnicę między tekstem stylizowanym a napisanym w języku ogólnonarodowym)

6. Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą oraz ma lekceważący stosunek do przedmiotu.

UCZEŃ OCENIANY JEST ZA POMOCĄ TRZECH WAG OCEN:

Waga normalna przypisana jest ocenom za: referat, aktywność, recytację, braki (np. brak zeszytu, brak teczki do lekcji powtórkowych), test diagnozujący

Waga ważna przypisana jest ocenom za: odpowiedź ustną, wypracowania domowe, zadania domowe, kartkówki, zadania dodatkowe dla uczniów chętnych.

Waga bardzo ważna przypisana jest ocenom za: wypracowanie klasowe, testy, sprawdziany, dyktanda i ich poprawę, osiągnięcia z konkursy przedmiotowego na szczeblu rejonowym i wojewódzkim.